

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 269. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy óra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Szerda, november 25.

Az obstrukció lelkiismerete.

Nagybecskerek, november 25.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter megkísérelte tegnap a képviselőházban, hogy az obstrukció lelkiismeretéről beszéljen, hogy rábírja a leszerelésre és legalább a katonai javaslatok átereszésére. Az obstrukcionista szemé elé állította annak szükséges voltát, hogy erős hadsereg békében is kell, mert nem lehet tudni, hogy mikor tör ki háború.

A honvédelmi miniszter nemcsak általánosságban utalt az eshetőségre, mely sürgősen parancsolja, hogy a sorozások lehetőleg még ez évben megejthetők legyenek, de ígéretet is tett, hogy a rendes ujoncjutalékkal a jövő évben is megelégedsznek. Másrészt utalt arra, hogy mily kemény rendszabály a harmad évesek benntartása és a póttartalékosok kiragadása polgári hivatásukból, szóval: felhasználta egész rokonszenves ékesszólását, hogy az obstrukció lelkiismeretéről beszéljen, de mint a vándor az erdőben énekel és lármáz, hogy félelmet tulkáltsa, úgy lármázott az obstrukció, hogy a lelkiismeret hangját elkábítsa, ha megmozdulna. Vagy nincs is lelkiismeretük ezeknek az uraknak?

Majd azt kell hinnünk, hogy nincs, mert különben csak megszálná őket a kétség a saját csalhatatlanságukban, mikor látják, hogy még szorosabb elvtársaik tetszéséről is le kell mondaniok, mely a függetlenségi pártnak tekintélyt és nagyobb számú hívt lenne képes szerezni az országban.

Nem lehet az rendes lelkiállapot, mikor egy kis csoport képviselő annyira önhitt, hogy a nemzet egyedüli képviselőjének állítja magát és a maga jogát többnek tartja, az összes képviselők kilenc tizedrészének jogánál. Nem lehet az rendes lélekállapot,

ha egy maroknyi ember egy egész nemzet sorsának urául veti fel magát

Nem rendes lelkiállapot az, ha néhány ember, kiket senki sem számít a világitó oszlopokhoz, kikhez senki sincs nagyobb bizalommal, mint kollégáikhoz, egész testület megnyilatkozásán tulteszi magát és üres levegőnek tartja azt. Arra várnak ezek az urak, hogy a munkás, kereső és az államot fenntartó társadalmi rétegek a legerélyesebb tiltakozást emelik üzelmük ellen, vagy hogy a családjukból és hivatásukból kiragadott férfiak vas öklökkel vesznek tőlük maguknak elégtételt?

Valóban legfőbb ideje, hogy kormány és többség érvényesítse jogát s oly ellenzékkel szemben, mely józan okokat nem ismer, félretesznek minden kiméletet, melyet a hárszabályok nem biztosítanak neki.

A cukor-illeték. A brüsszeli cukor-bizottság tudvalevőleg a nemzetközi egyezménybe ütközőnek nyilvánította azt a kontingens-törvényt, melyet az osztrák és a magyar törvényhozás a cukor-kérdés rendezése s a belfogyasztás biztosítása érdekében megalkotott. A magyar kormány, ha csak az egyezményből ki nem akart lépni, kénytelen volt oly módra gondoskodni, mely a brüsszeli egyezményvel összhangban biztosítani képes hazai cukortermelésünknek a hazai fogyasztópiacot. Beható tanácskozások után létrejött a magyar és az osztrák kormány közt egy megállapodás, mely szerint az egyik fogyasztási területről a másikra átvitt cukorra illeték fog ki-rovatni, még pedig oly összegben, hogy a másik termelő állam produktuma nem szoríthatja ki a hazai piacra a hazai termelést s lehetővé teszi a hazai gyáraknak a külföldön való versenyt. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot tegnap terjesztette a Haz elé a pénzügyminiszter.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Személyi hírek.** Dr. Dellimánics Lajos főispán ma déiben hivatalos ügyekben Budapestre utazott, honnan szombaton érkezik vissza Nagybecskerekre. — Dr. Perics Zoltán polgármester a vashidak ügyében Resicára utazott.

— **Nagybecskerek vámszedési joga.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a kereskedelmi miniszter 1903. évi 70.191. sz. rendeletével kiadott függelékét Nagybecskerek város részére az 1892. évi okt. hó 10-ikén 58.194. sz. a. kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelettel kiadott vámszedésére vonatkozó engedélyokirathoz. A függelék a következő:

A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök urral egyetértőleg megengedem Nagybecskerek rendezett tanácsu város közönségének, hogy hivatali elődöm által 1892. évi október hó 10-ikén 58914. szám alatt kiadott II. alatti engedélyokirat alapján a Béga folyón a városba behozott, vagy onnan elvitt szállítmányok után gyakorolt köveztvámszedési jogot a lejárat napjától számított további három éven át, azaz 1905. évi október 10-ik napjáig bezárólag, az előbb hivatkozott engedélyokiratban részletesen felsorolt feltételek és kikötések mellett s az ugyanabban megállapított vámszabályzat alkalmazásával gyakorolhassa. Budapest, 1903. évi november hó 17-ikén. A miniszter helyett: Wickenburg s. k., államtitkár.

— **Katalin napja.** Valamikor nagy nap volt, mert sok volt a Kati, Katica, Katinka, de ma, mikor már a szobaleányokat is francia meg angol néven szólítják, hova-tovább feledésbe megy ez a jó magyar név. De azért ezt a dátumot egy-könnyen el nem felejtik. Ha másért nem, hát

A „TORONTÁL“ tárcája

Da!

(Z. Biryan.)

A hány csillag van az égen,
Lelopom mind, s összefonom
S neked adom: kösd fel övnek
Derekadra, szép galambom.

És a fényes övre csatnak
Majd a holdat tűzöm oda:
Legyen, majd ha megölellek
Az egész meny két karomba!

Ford.: Czarina Szilárd.

És mind a kettő boldog lett.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Erdős Jenő ma esküszik örök hűséget Barna Mariskának. Mielőtt elhangzik a „holtomiglan“, Mariska boldogan tekint vőlegényére s Jenő abból a csillogó, fekete szempárból egy hosszú életre szóló hü odaadás, szerelem, üdvösség ígéretét olvassa ki s ezen tekintet hatása alatt valóban hiszi, hogy ő ezt az édes leányt igazán boldoggá teszi, igazán szereti . . .

Dusan terített asztal, vig cigányzene fogadja a templomból visszatérő násznépet s azt az örömtől repeső szívű menyasszonyt, aki oly nagyon boldog — s aki ártatlan, hiszékeny lelkével nem is sejti, hogy van e földön mindennél erősebb, mindennél hatalmasabb tényező — a pénz.

Még most is egészen kábult; nem hallja a nyüzsgő vendégsereg vidám beszélgetését, kacagását, sem a cigányzene lelkesítő, gyönyörű hangjait, csak az öreg pap meleg, áldó kezét érzi még most is fején s az Istenanya imára kulcsolt kezét látja, a mint reményt nyújtó, biztató mosolylyal könyörög a kettőjük boldogságáért . . .

S az Istenanya bátorító mosolya oly törhetlen reményt, hitet csepegtet Mariska szívébe, hogy a kecsgető jövő ígéreteinek özönlő sulya alatt majdnem összerokad — ennyi boldogsághoz nem szokott szíve!

Jenő ezalatt szintén boldognak érzi magát . . . valami ujjongó érzelem lopódzott egyszerre szívébe, melynek dénoma diadalmas arccal körültekintve mintegy azt mondja: Győztem! gazdag vagyok, nem kell többé a nélkülözés kínjaival küzdenem!

A míg maga elé festi a jövő olaj szépnek ígérkező, mosolygó képeit, melyeknek koronája továbbra is az állatias dorbézolás s az undok elvhajzás akar lenni, megszólal a cigány hegedűjének babonás, észbontó hurja:

Kidőlt a fa mandulástól,
El kell válni a rózsámtól . . .

Fájdalmasan, szomorúan törnek elő a zengő magyar nóta édes-bus dallamának hangjai s ez az ábrándos, fájó melódia oly sirva, panaszkodva hangzik fel, mintha azokból a kopott, komisz hegedűkből fájdalomban, boldogtalanságban megtört szívek szólanának . . .

Jenő szeretne agyához kapni, mely majd szétreped a kínos emlékek visszatért hatása alatt. Bántja az önvád, az a szörnyű igazságos, kegyetlen bíró, mely nem ismer irgalmat, nem ismer könyörület!

Mintha odabenn olyan lelkiismeretfele szólalna meg: Mért tettél egyszerre kettőt boldogtalanná? Avagy ha már annak a másíknak végtelen könyvébe volt írva, hogy miattad, a te csábító tekinteted, hazug mosolyod miatt szenvedjen, tedd boldoggá legalább ezt a másik ártatlan angyalt s ne gondold a pénz mulékony, csalfa örömeivel!

Főlébred, föllázad boldogtalan szíve s földéző előtte egy közönséges, mindennapi mesét: „Volt egyszer egy szép kékszemű, szegény leány,

akinek egy legény az Isten szabad ege alatt esküvel fogadta, hogy soha más nem lesz a felesége s aztán, aztán elhagyta. . .

A bor, kártya boldogította, ezek oltárán áldozott naponként, míg végre átkos behatásuk alatt egészen elsüllyedt.

Kereste az ösvényt, melyen át kiszabadulhat ebből a szédítő, fekete örvényből, de nem találta.

Ebben a mélységes sötét rémnyitélenségben valami kacagó sátán a fülebe sugta a mai kor megdönthetetlen jelszavát: pénz! — Erre föleszmélt s a sátán után indult, hogy még egy ártatlan teremtet tegyen boldogtalanná.

Míg a mese álomszerű mozzanatai ujra, meg ujra megrázkódtatják egész valóját, szeretne sirni, jajgatni, bocsánatért esdeni ehhez a szegény teremteshez, a kinek ma esküdtött örök hűséget s a kinek csak a pénzét szereti!

Hallgatja, hallgatja a bánatos dallamot s annak hallatára ujra előtűnik emlékében az elhagyott szép kékszemű leány alakja . . . Nem az az észvesztően szép angyal, a minőnek máskor látta, hanem a szegény kis elhagyatott, könnyes szemű, szomorú leány . . . s mintha édes hangját hallaná kizokogni a hegedű hurjaiból s mintha az ő könnyben uszó tekintetét látná szemrehányó lemondással csillogni feléje.

Az a fájdalomtól megtört leány megjelenése, szomorú s mégis nyugodt tekintetében a fájó lemondás fényével, ajkán a hervadással, örületes fájdalommal szorítja össze szívet, úgy érzi, mintha a kínzó gondolatok olomsulylyal akarnák szétzuzni agyát . . .

Szeretne odakiáltani a cigánynak, a ki e közben más nótára kezd — huzzad, huzzad fekete barátom, eltaláltad szívem érzelmeit!

Csak pengesd! szakadjon meg hát az a hur, ha éppen meg akar szakadni, — nem bánom, nem bánom már . . . Huzd el még egyszer, hadd

azért, mert jó keresztény oltár elé nem lép Katalin napja után, az utána következő vasárnapon kezdődő advent s vele együtt a kis böjt. Régebben meg is ünnepelték ezt a napot hatalmas „Katalin-bálokkal”, melyek már csak azért is zajosabbak és hosszabbak voltak, mert abban a tudatban táncoltak ilyenkor az emberek, hogy január 6-ika előtt ugyan nem lesz mulatság. Most persze más világ van. Akkor mulat az ember, mikor jó kedve van s ha az a jókedv épen halottak napjára vagy nagypéntekre esik, se baj, nem dől össze a világ, legfeljebb a pap prédikál ellene a szószékről, ezt pedig csak nem hallja az, aki amugy se jár templomba. A templomról szólván azonban megemlítendő, hogy ebben az időben sőt épen Katalin napján van a legtöbb esküvő, mert a szerelmes párok, persze feltéve, hogy római katolikusok, sietnek az egybekeléssel, amelyet különben el kellene halasztani a jövő esztendőre. Sok szerencsét kívánunk nekik is, meg az összes Katicáknak. Nem a mi hibánk, hanem a blazirt fiatalság bűne, hogy ez idén nagyobb mulatság nem jelzi a Katalin napot.

A megyei gazdasági egyesület Tallián Bélához. A torontálvármegyei gazdasági egyesület Tallián Béla vbt. földmivélsügyi miniszterhez kinevezése alkalmából a következő üdvözlő föliratot intézte:

Nagyméltóságú m. kir. földmivélsügyi Miniszter ur!
 Öröm büszkeséggel, reménnyel teljes várakozás bizalommal váltakozott szívünkben, midőn Nagyméltóságodnak földmivélsügyi miniszterre történt kinevezését hírül vettük. Az öröm és büszkeség érzete méltán támadhatott bennünk, mert hisz vármegyénk kiváló fia vette kezébe Magyarország földmivélsügyének kormányzását, reményteljes várakozásunk és bizalmunk pedig onnét eredt, mert ismerjük Nagyméltóságodnak tetteiben gazdag egész élete multját! Nagyméltóságod egy oly férfiú tiszteletreméltó személyének lépett hivatalbéli örökébe, kinek 8 évi hivatalos működése duzzad az alkotásoktól. Akármerre nézünk s bárhová fordítjuk tekintetünket, Darányi Ignác ténykedésének erőteljes nyomait mindenütt láthatjuk. Mi a legszebb reménnyel vagyunk eltelve, hogy Nagyméltóságod nagynevű elődjének a magyar földmivéls kormányzásában és vezetésében oly méltó utódja lesz, aki nemcsak folytatni fogja a megkezdett munkát, hanem még számos új és fontos alkotást fog nevéhez fűzni. Ezen meggyőződésszerű hitünkben és reményünkben fogadjja tőlünk Nagyméltóságod üdvözlőnk és mély tiszteletünk őszinte nyilvánítását. Kelt Nagybecskerekben, 1903. november 11.

A torontálmegyei gazd. egyesület nevében:
 Marton Andor s. k., gróf Csekonics Endre s. k.,
 e. titkár. v. b. t. t., elnök.

halljam magam is, a mit a szívem mond: „Szemfedőm a bánat legyen, úgy sincs nekem más egyebem”...

Szerencsére nem tart soká ez a lázas vergődés. Feláll az öreg pap, hogy még egyszer felhőtlen, derült boldogságot kívánjon a fiatal mátkapárnak. Szelid hangja át meg átjárja az érző sziveket, a mint meleg szavakkal tolmácsolja egy hosszú élet édes boldogságát, osztott örömét s bánatát...

Oda fordul Jenőhöz, reszkető kezét vállaira teszi, szemébe néz — s mintha csak eltalálta volna előbbi gondolatait — ellátja jóságos tanácsal, bátorítja, buzdítja s végül az Isten áldását kéri mindkettőjükre...

Mig a poharak összecsengnek, Mariska odahajlik Jenőhöz s a boldogsától remegő ajakkal sugja: Téged áldjon meg az Isten minden boldogságomért!

Jenő ünfeledten karolja át fiatal feleségét, újra kezd élni, föleszmél teljesen. Úgy érzi, hogy ezt a kedves lényt egy cseppet sem lesz nehéz szeretni...

Fölugrik. Ragyogó örömben, tuláradó boldogságban uszó szemmel köszöni meg a jókívánatokat s aztán odakiált a cigánynak: Huzd el more azt a nótát, azt a legszebbet, amely a hurodon kifer, huzd el nekem azt az éltető imádságot:

Te vagy, te vagy barna kislány
 Szemem, lelkem fénye
 Te vagy mind a két életem,
 Egyetlen r. ménye!...

S amig Mariska és Jenő sokatmondó tekintete eskü gyanánt olvad össze, fön a csillagok honában, a honnan nincsen visszatérés, ahol nincsen fájdalom, egy szép kékszemű angyal boldog mosolylyal, összekulesolt kézzel könyörög: Áldd meg őket én édes, jó Istenem!

Dr. Radványné Ruttkay Emma.

A tanfelügyelő iskolalátogatása. Dr. Pacséri Károly kir. tanfelügyelő a tegnapi nap folyamán meglátogatta az Eötvös-utcai állami népiskola valamennyi osztályát és az ott tapasztaltokról igen elismerőleg nyilatkozott a látogatás befejezése után megtartott értekezleten, melyen az Eötvös-utcai tantestületnek elismerését fejezte ki.

Magyar nív. Honig Andor és kiskoru Honig János ozorai lakosok családi nevüket belügyminiszteri engedéllyel „Hajdu”-ra változtatták.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Benkőczy Illés fazekasmester, volt városi képviselőtestületi tag tegnapelőtt este 68 éves korában meghalt. Benkőczy elhunytával polgáraink jobbainak egyike száll a sírba. Emberöltön át volt ő a városi képviselőtestületnek, a községi iskolaszéknek és mint ilyen egyben az iparostanonciskolai bizottságnak derék, kötelességtudó tagja, ki soha egy gyűlést el nem mulasztott. Mint kiküldött évszázó vizsgái biztos, minden vizsgáról pontos írásbeli jelentést tett, a melyben soha arról meg nem feledkezett, hogy az iparostanoncok az általános haladáson túl a magyar nyelvben milyen előremenetelt tanusítanak. De hiszen ez természetes is, mert minden ízében magyar ember és jóra való becsülettel kisiparos volt, ki ezen foglalkozásra nehezedett súlyos viszonyok dacára a közügynek hü szolgája maradt mindvégig. Polgártársainak kegyelete s nagyra-becsülése kísérí őt utolsó útjára és azon túl is.

Nagybecskerek a Demke alakulóján. Megirtuk, hogy a délmagyarországi közművelődési egyesület jövő hó 8-án tartja meg alakuló közgyűlését a szegedi székhelyű dísztermében. Az alakuló közgyűlésen Nagybecskerek város közönségét, amely szintén meghívást kapott a közgyűlésre, a városi tanács megbízásából dr. Perisics Zoltán polgármester fogja képviselni.

Helyországváltozások. Az okkupált tartományokban három évenként szokásos csapatáthelyezések 1904. évi április hó 7-én fogják végbemenni. Az áthelyezendő csapatok közül a következőket említjük fel: A 29. gyalogezred harmadik zászlóalját, mely most Temesvárott állomásozik, Nevetinje-be fogják áthelyezni, a 3. huszárezred Nagyikindán állomásozó 4. századát Hruszow-ba, az első hadosztály-törzs 1., 2. és 3. századát pedig Nagyikindára helyezik át.

Táncmulatság Bocsáron. Bocsáron az intelligencia Katalin-napi táncmulatságot rendezett, mely ugy erkölcsileg, mint anyagilag igen fényesen sikerült, amennyiben nemcsak a helybeli intelligencia báró Baich Iván ur és családja vett részt, hanem sok környékbeli család is. Báró Baich Ivánné, Thoroczky Eszter grófnő lebilincselő nyájassága és előzékenysége az általános jókedvet annyira fokozta, hogy csak a nagyon késő reggeli órák voltak képesek a fesztelen mulatozókat haza csábítani.

A mulatságon jelen voltak: Asszonyok: Báró Baich Ivánné, Thoroczky Eszter grófnő, Eberhardt Jenőné, Grézló Dénesné, Grosz Józsefné, dr. Grünwald Adolfné, Baltási Ferenéné, Kövesdy Ferenéné, Jakoda Edené, Klobucsarics Károlyné, Perisics Jánosné, Pestity Sándorné, dr. Popper Sándorné, Szvoboda Adolfné, Szandelhauzer Miklósné. Leányok: Báró Baich Margit, Guest Irma, Grézló Ilonka, Grünwald Tónika, Jakoda Berta, Perisics Agótha, Schwalb Sárika, Grosz Katicza stb.

Felülizettek: Báró Baich Ivánné 20 kor., báró Baich Iván 10 kor., dr. Goldmann Béla 4 kor., Ulrich Viktor 4 kor., Porta Jakab 3 kor., Szvoboda Adolf 2 kor., Schannen Miklós 3 kor., Eberhardt Jenő 6 kor., Bayer Alajos 6 korona, Kolling János 2 kor., Fonyó István 3 korona. A jövedelmet a bocsári tantestület közbenjöttével a szegény iskolágyermek felruházására fogják fordítani s a nemeslelkű adakozóknak ez uton mond hálás köszönetet a rendezőség.

A toronyóra. Tegnapi hírünket folytatva konstataljuk, hogy Nagybecskerekben ma sem tudják még, hogy hányat ütött az óra. A toronyóra négy hatalmas lapja ma is csupaszon áll s eddig még sejtelmünk sincs, vajjon mikor hozzák rendbe az órát. Lapunk egyik barátja azt az indítványt akarja a legközelebbi közgyűlés elé terjesztetni, hogy addig is, míg a toronyórát rendbehozzák, a város minden 20. éven felüli lakója, nemi különbség nélkül, zsebórával láttassék el.

A pancsovai kiállítás. Mi is megirtuk, hogy a Pancsován rendezendő gazdasági és iparkiallítás a nagyobb siker elérhetéseért 1905. évre halasztják el. Most illetékes helyről arról értesítenek bennünket, hogy a kiállítást az eredeti terv szerint már a jövő év nyarán fogják megtartani.

Elszakadt az átjáró. A kishidnál felállított átjáró ma hajnalban hirtelen elszakadt. Szerencsére semmi baj nem történt s a közlekedés

sem szenvedett fennakadást, mert a hatóság gyors intézkedése folytán az átjárót csakhamar használhatóvá tették.

Két ikerpár házassága. Érdekes kettős eljegyzés volt vasárnap Zentán. Dér Mihály csantavéri birtokos eljegyezte Rudics Rozáliát és ugyanekkor Dér Mihály ikertestvére, Dér Péter eljegyezte Rudics Rozália ikertestvérét, Rudics Terézt. Mind a négyen 1884-ben születtek. Az esküvőt együttesen tartják meg karácsony után, a vőlegények születésnapján. Érdekes az is, hogy a két férfi feltűnően hasonlít egymáshoz, a menyasszonyok pedig a felismerhetetlenségig egyformák. A Dér-család különben nemcsak egy eredetű; a két vőlegény szülei egyik temesmegyei kinestári birtokról kerültek Csantavérre.

Véres lakodalom. Czerán Mária vizmai lakosnő a férjével vasárnap elment egy krivobari lakodalomra, a hol a véletlen összehozta fiatalkori barátjával, Romanov Mikuleskuval. Romanov kérlete az asszonyt, hogy legyen ismét a kedvese. Az asszony visszautasította csábítóját, a ki elkeseredésben forgópisztolyt rántott és rálőtt Czerán Mária. A gyilkost letartóztatták.

A tehén szarvain. Kisbecskerekéről jelentik, hogy ott tegnap egy megvadult tehén felkapta szarvaira Lorenz Péter 15 éves pásztorfiút és őrlött rohanban végig száguldozott vele az egész falun. A községi iskola előtt hirtelen megállott a megböszült állat és több méternyire elhajította magától a szerencsétlen fiút. Lorenz az esés következtében nagyon súlyos belső sérüléseket szenvedett.

Vasár. Báline község előjárósága átiratban értesíti városunk közönségét, hogy ott a legközelebbi országos vásárt december hó 3-án fogják megtartani.

A feláru vasuti jegyek. A feláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok az 1904. évre idejekorán leendő érvényesítésük végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrássy-ut 73-75. sz.) már f. évi október hó 20-ától kezdődőleg beküldhetők, azok az igényjogosultak pedig, kik a f. évben ily igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet az 1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérelmezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az újak kiállítása körül késedelem merüljön fel: figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az érvényesítés készítségét, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kérelmezzék. A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazoltni tartoznak.

Irodalom.

* Nyelvtudományi társaság. Vettük a következő fölívást:
 Minden nemzetnek feltett kincse és védő pajzsa a nyelve. Nekünk is, magyaroknak, hazafias kötelességünk, hogy világtal munkáljunk nyelvünk erejének és fenyének gyarapításán, hogy megóvjuk a külső térvesszeségtől s a belső romlásától, hogy napfényre hozzuk kincseit az évszázadok irodalmából és népünk öröklött hagyományából. Nyelvünk megőrizte a magyar nép összefoglalkozásának és fejlődő műveltségének emlékeit, azonkívül fölirtja a népleleknek számtalan jellemző vonását. Mindezeket a kincseket kiaknázni s a nemzeti művelődés javára értékesíteni csak közös törekvéssel s csak a nemzedékek munkájával sikerülhet. Minden tudománynak — sőt minden segédtudománynak — van náluk messze kiterjedő társas szervezete, csak a magyar nyelvnek nincsen, a mely mindajánkat leginkább érdekkel. Pedig a magyar nyelv tudománynak már dicső multja van, vannak hosszú időre terjedő hagyományai, küzdelmei, diadalai. Ez a tudomány mind tárgyával, mind eddigi eredményeivel érdemet szerzett rá, hogy szabadon működő, állandó és széleskörű társulással szolgáljuk tovább fejlődését. Az Akadémia, mely első sorban nyelv-művelő társaság volt, tevékenységét — éppen a nemzet tudományos művelődése érdekében — kiterjesztette valamennyi tudományzakra s azért nem fordíthat anayi gondot minden szaknak részleteire és előkészítő munkálataira, mint a hogy külön ily célóra alakult tudományos egyesületek tehetik. A Kisfaludy-társaság nagy munkásságot fejt ki népköltésünk gyűjtésében, de ebben nem nyelvtudományi, hanem esztetikai szempontok vezérlik. Annak a társaságnak ellenben, a melynek megalakításáról van szó, az lesz a föladata, hogy magát a társadalmat hívja segítségül, kizárólag a nyelvtudományi törekvések előmozdítására. Azt akarjuk, hogy mindenki hozzáférhessen s a maga módja szerint hozzájárulhasson a nyelvtudomány és nyelv-művelés munkájához, hogy közös igyekezettel megmentsük nyelvünk lappangó és veszni indult kincseit. E végre elhatároztuk, hogy lelkes közönségünk támogatásával megalakítjuk a magyar

Nyelvtudományi Társaságot. Ezzel olyan intézmény alapjait rakjuk le, mely felölelhet mindent, ami a magyar nyelvnek történetével, szellemével és tudományos megismerésével kapcsolatos. Társaságunknak az lesz a törekvése, hogy lehetőleg kielégítse minden művelt magyar embernek nyelvünk iránt való érdeklődését, s hogy mindenkinek irányt adjon és utat mutasson, hogyan lehet segítségünkre nyelvünk és nyelvészetünk művelésében. Közre fogunk működni régebbi s újabb irodalmi szókincsünk összegyűjtésében, gyűjteni fogjuk valamennyi magyar vidék tájszavait, helyneveit, szólásait, közmondásait, nyelvtani és stílusbeli sajátosságait és népköltését. Mihelyt erőnk engedi, ki fogunk adni ilyen tartalmu monografiákat, nyelvjárási, nyelvtörténeti és szófejtő értekezéseket és népszerű nyelvézeti munkákat. A gyűjtéseket mindszélesebb alapon s folyvást fejlődő munkaosztással kívánjuk szervezni s a gyűjtőket erőnkhez képes erkölcsi és anyagi támogatásban részesíteni. Jó tudjuk, hogy nem oldhatunk meg mindent, a mit célunkul kitűzünk, de mi, s a kik közénk állanak, dolgozni és küzdeni fogunk, hogy azok, a kik utánunk jönnek, hathatósabb eszközökkel megvalósíthassák céljainkat. Társaságunk már kezdetől fogva mindent el fog követni, hogy nemzeti nyelvünk tárházát mennél tökéletesebbre tegye, s hogy a mi jót és szépet alkotott népünk nyelve, s a mi jóval és széppel megajándékozták nyelvünket nagy íróművészeink: az feledésbe ne vesszen, el ne romoljon, hanem neveljen és gyönyörködtessen bennünket nemzedékről nemzedékre!

Ugy tervezzük, hogy társaságunknak tagja lehet mindenki, a ki tagsági díj fejében évi tíz koronát, vagy alapítványképp egyszer s mindenkorra legalább 200 koronát fizet. Ennek fejében kapják a tagok a Magyar Tud. Akadémia megbízásából kiadott Magyar Nyelvtört. a társaság kiadványait pedig kedvezményes áron. A kik hajlandók tagjaink sorába állni, közöljék szándékukat akármelyik alulírottal, vagy pedig a Magyar Nyelvtört. szerkesztőségével (Budapest, IV. Ferenc József-part 27.) Mihelyt kellő számú jelentkezés érkezik, megtartjuk alakuló gyűlésünket. Asbóth Oszkár, Balassa József, Bánóczy József, Beöthy Zoltán, Csengeri János, Freesky János, Gombocz Zoltán, Gyomlay Gyula, Gyulai Pál, Heinrich Gusztáv, Herman Ottó, Joannovics György, Katona Lajos, Kunos Ignác, gr. Kuun Géza, Melich János, Gégyesi László, Muakácsi Bernát, Petz Gedeon, Riedl Frigyes, dr. Sebestény Gyula, Simonyi Zsigmond, Széchy Károly, Szilády Aron, Szilasi Mária, Szily Kálmán, Szinnyi József, P. Thewrewk Emil, Tolnai Vilmos, Vikár Béla, Zolnai Gyula.

Lengyelország. A júliusi forradalom híre napok alatt végig röpi egész Európán. A lengyelek büszkén neveztek magukat a Kelet franciáinak. A francia nyelv is nagyon el volt köztük terjedve. Sok műveltségi kapocs is fűzte őket az igazi forradalmi nemzethez. A júliusi forradalom híre megmozdult náluk minden. A belgiumi felkelésnél biztosra vették az orosz beavatkozást s így a nagy háborút Franciaország és a cár között, amely visszaadja Lengyelország függetlenségét. Epen az orosz hadi készülődés, mely azzal a vesztéllyel fenyegetett, hogy az országot muszka katonaság szállja meg, a nemzeti hadakat pedig külföldre viszik, tette szükségessé a forradalom gyors kitörését. Ezt a francia titkos társaságok küldöttje is sietteték, hogy megakadályozzák a muszka seregnek nyugotra vonulását. 1830. december 10 ikére határozta el a carbonarik társasága, mely tagjai közé számította a legtöbb tábornokot és tisztet, a kitörést. De mivel a rendőrség több összeesküvőt elfogott, siettek, hogy az egész tervök dugába dőljön. November 29-ikén este egy csapat deák és kadét beront a nagyherceg palotájába, leöli az öröket és maga a kormányzó is csak nagy bajjal menekül, hálóköntösben. A munkások a mozgalomhoz csatlakoznak; a lengyel ezredek egy része is. Az ellenkező tábornokokat megölik. Éjszél után Konstantin kihívja az orosz őrséget és Varsó minden raktárával és hadi készletével a forradalom vezetőinek hatalmába jutott. A lengyelek szabadságharcával foglalkozik részletesen a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 202. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

„Székely mesék.” Minden jó gyermek karácsonyi ajándéka legyen a Pértfy bácsi „Székely mesék” könyve. Husz eredeti székely mese és ötven gyönyörű kép van a csinos meséskönyvben, melyet postaköltséggel együtt egy koronáért küld: Pértfy Tamás író, Budapest, IX. Köztelek. A „Székely mesék” a mese irodalomban páratlan és igen becses könyv, mert meséi az „En Ujságom” és más elsőrendű lapokban jelentek meg. Most a husz gyönyörű mese egy kötetben

és 50 szép képpel díszítve csak egy korona. A könyv borítéka eredeti székely kaput ábrázol ötféle színnyomatban. Előfizetők gyűjtésére gyűjtő-ívet szívesen küld az író és öt előfizető után egy tiszteletpéldányt ad. A „Székely mesék” december első napjaiban jelenik meg, tehát jobb és szebb karácsonyi ajándékot képzelni sem lehet a jó gyermekek részére. A kedves mesés könyv megrendelését igen ajánljuk.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.
A képviselőház ülése november 25-én.
— Távirati tudósítás. —
Budapest, november 25.
A képviselőház ma délelőtti ülést tartott, a melyen mindenekelőtt megválasztották a delegáció tagjait.
Utána az alelnök-választás következett s a Ház nagy többséggel Feilitzsch Arthur bárót választotta meg a képviselőház alelnökévé.
Az ujoncjavaslat tárgyalás mai vitája során Mukics Simon szólalt fel s a javaslat ellen beszélt.

A miniszterelnök mandátuma.
Budapest, november 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ugráról, ahol ma van a választás, melyen Tisza István gróf miniszterelnök és Stocker függetlenségi jelölt állanak egymással szemben, nem lehet híreket kapni a választásról, mert a táviródrótokat elvágták. A választás színhelyétől egy órányira fekvő Szakul községből táviratozzák, hogy délután 2 órakor Tisza István miniszterelnöknek 400 szavazattöbbsége van.

Hieronymyi megválasztva.
Budapest, november 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tegnapi szatmári választás Uray Géza, a függetlenségi jelölt előnyomulása dacára Hieronymyi kereskedelmi miniszter győzelmével végződött. Hieronymyi kapott összesen 688 szavazatot, Uray 634-et. Hieronymyi Károlyt tehát 54 szavazattöbbséggel ismét képviselővé választották.

A német császár útja.
Budapest, november 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A császár újév után, valószínűleg január 3-án megy a délvidékre. Beavatott körök szerint Monaco és Abbazia van kombinációban. Ez utóbbit azonban jobbára az osztrák sajtó terjeszti.

Az olasz kamara megnyitása.
Budapest, november 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából jelentik: Az olasz kamara a legújabb megállapodások szerint december 1-én kezdi meg üléseit.

Viharok mindenfelé.
Budapest, november 25. (A „Torontál” ered. táv.) A központi meteorológiai intézethez érkezett jelentések szerint Európa majd minden részében nagy viharok dúlnak. Így Csehország északi részén oly nagy mértékben uralkodik a hideg, hogy egy munkás a mezőn megfagyott. Reichenbergben olyan vihar dühöngött, hogy házakat döntött össze s fákat csavart ki tövestől. Saazban az orkán egy vasuti őrt a sinekre dobott s a robogó vonat a szerencsétlen embert agyongázta. Berlinben a viharok miatt a táviró forgalom megakadt. A pusztító szélvész főleg a Rajna mentén okozott nagyobb károkat Düsseldorfban iszonyú égháboru volt s a villám két embert megölt. Münchenben és a környéken szintén nagy orkán és égháboru pusztított s onnan érkező jelentések szerint még földrengést is észleltek.

Munkanélküliek tüntetése.
Budapest, november 25. (A „Torontál” ered. táv.) Prágából sürgönyzik: A munkanélküliek tegnap a polgármester hivatala előtt nagy tüntetést rendeztek. A körükből kiküldött bizottságot a polgármester nem fogadta. A rendőrség végre is szétoszlatta a tömeget.

Lázadó diákok.
Budapest, november 25. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Genfből jelentik, tegnap több orosz diákot lázító iratok terjesztése miatt elfogtak.

Budapesti gabonatözsde.
Budapest, 1903. november 25.
A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z s	Műs	50 kilogr. ára		100 kilogr. ára			
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig		
Tiszavidéki	uj	76	7.50	7.65	80	7.85	8 —
Postvidéki	uj	76	7.40	7.55	80	7.75	7.90
Bánsági	uj	76	7.45	7.60	80	7.80	7.90
Bácskai	uj	76	7.55	7.70	80	0 —	0 —

Rozs	uj	elsőrendű	Kilos		
			70-75	6.40	6.55
Árpa	uj	másodrendű	—	6.30	6.40
		takarmány	60-62	5.55	5.75
Zab	uj	égetni való	62-64	5.45	5.55
		sörfőzésre való	64-66	0 —	0 —
Tengeri búza	uj	bánsági	39-41	5.55	5.70
		másnemű	—	6 —	6.10
				6.10	6.20

Határidő-üzlet.
Budapest, november 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak nagyobb részét változatlanok Déli záratkor a következő árakat jegyezték:
Buza (áprilisra 1904.) . . . 7.72 — —
Tengeri (májusra 1904.) . . . 5.20 — —
Zab (áprilisra) . . . . . 5.50 — —
Rozs (áprilisra) . . . . . 6.69 — —

Vonalok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.
Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegeдрől: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szegeдр—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

34.994. szám 1903. Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Zágráb.

Hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetősége 1904., esetleg az 1905. és 1906. év folyamán szükséges alant felsorolt anyagok szállítására nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet:
Műkö, chamotte műkö, faragott hasított-termeskö fedőpala, oltatlan fali mesz, fali téglá, fagygy, fagygyertya, steeringyertya, fehér szappan, halzsir, óras olaj, kerítési sűrítési lec puha és kemény fából, puha széldeszka, vesszőseprő, hősővény, cirokseprő, kenderkötél, kender-zsineg, ólomzár-zsineg, kötőzsineg, durrantyú, dynmit, dynamit-gyutacs, gyújtó-kanóc, lőtöltény.
Az ajánlati minta és pályázati feltételek a zágrábi üzletvezetőség I. osztályában, az általános és különleges szállítási feltételek 50, illetve 30 fillér beküldése mellett a nyomtatványtárnál (Budapest VI. Andrassy-ut 75. szám alatt) megszereshetők.
Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi december hó 10-ik napjának déli 12 órájáig nyújtandók be alulírt üzletvezetőség I. osztályához.
A szállítási ügylettől eredő minden bélyeg-és illetékköltséget szállító viseli.
Zágráb, 1903. évi november hóban.
Az üzletvezető 43.
(Utányomás nem díjazatik.)

Törökbecsei főszerkesztőségétől.
5780. sz. 1903. 899-3.1

Pályázati hirdetmény.

Karlova községben üresedésbe jött községi orvosi állásra ezennel pályázatot hirdetnek és felhívom pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 22-ig annál is inkább adják ide be, mert a később beérkező kérvények figyelembe nem vételnek. Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó orvos köteles a torontálmegyei orvosi nyugdíjintézetbe tagul belépni.

J a v a d a l m a z á s :

Évi fizetés . . . . . 1600 kor.,
nappali látogatási díj . . . . . 40 fillér,
éjjeli látogatási díj . . . . . 80 „ és
a halottkémi teendőikért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Törökbecse, 1903. november hó 22-én.

Dr. Welíacha,
szolgabíró.

38.311/1903. sz. Magyar királyi államvasutak.
Bpest-bálpárti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-bálpárti üzletvezetősége Rákos rendező pályaudvaron levő olajgázgyárban gőzelőállítására felhasznált gázolajból az 1904. évi január hó 1-től számított három év végéig terjedő három éven át visszanyerendő illetve termelendő gázolaj kátrányt eladai szándékozáván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az egyévi visszanyeremény mintegy 2700 métermázs. Minthogy azonban ezen mennyiség csak megközelítő előirányzatot képez s a tényleg összegyűlt mennyiség kisebb vagy nagyobb is lehet, ennél fogva a vevő köteles leendő tényleg összegyűlt s eladásra kerülő teljes mennyiséget az általa felajánlott egységár mellett átvenni.

Az eladásra kerülő gázolaj kátrány időszerű felhívásunkra és a vételárak előzetes lefizetése mellett bérmentve a fenti gázgyárban és pedig a hig kátrány tartálykoszikban, a sűrű kátrányt a vevő saját hordókba veendő át, miért is az összegyűlt kátránynak a hordókba vagy tartálykoszikba való átszivattyúzási költségeit a vevő tartozik viselni.

Felhívtnak tehát a pályázni szándékozók, hogy idevonatkozó ajánlatukat egy koronás magyar okmánybélyeggel ellátva a következő címmel: „Ajánlat gázolajkátrány megvételére 38311/1903. számhoz” a budapest-bálpárti üzletvezetőség általános osztályához (Budapest, VI. ker. Teréz-körút 62. sz.) folyó évi december hó 10-ig benyújtásuk.

Ezen feltételek igazgatóságunk nyomtatványtárában (Budapest, Andrassy-ut 75 sz.) 50 fillérért megvehető, vagy az elküldési költségek bevétele mellett posta úttal megküldhetnek.

Ajánlattevő az eladásnak, illetőleg az ajánlat elvétel nem fogadásának elhatározásáig ajánlatával szóban maradni tartozik és azt nem vonhatja vissza.

Budapest, 1903. november havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Pénzt, sok pénzt,
ha v o n k é n t 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.
Küldje be címét E 978 jelige alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merker“ Mannhein,** Meerfeldstrasse. (774-62.50)

33757. sz. 1903. 895-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye alispánja által belügyminiszter urnak folyó évi 106.170/1903. számú rendelete folytán a megüresedett kumáni gyógyszerészeti személyes üzleti jogára ezennel pályázat hirdettek.

Felhívtnak mindazon okleveles gyógyszerészek, kik ezen jogot elnyerni óhajlják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 30-áig bezárólag hozzám nyujtsák be annál is inkább, mert a később beadottakat figyelembe nem fogom venni.

Nagybecskerek, 1903. évi november hó 21-én.

J a n k ó,
alispán.

163.348/1903. szám. M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj Dombovár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1903. november hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p. kor.
2. Indulás Fiuméből Anconába minden hétfőn reggel 7 óra 30 perckor és minden esütörtökön este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és esütörtökön este 8 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden szerdán reggel 7 órakor és minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Márk téren.

Menetdíjak

a hajó-átkelési illetekkel együtt:

Honnan	H o v á	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személyvonat III.
			I.	II.	osztály	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00	
-	Cannes	franc.	122-45	87-80		
-	Firenze	-	79-80	58-10	32-50	
-	Genova	-	95-55	69-10	38-95	
-	Grasse	-	124-60	89-25		
-	Lyon-Perrache	-	134-55	95-70		
-	Marseille	-	144-05	102-40		
-	Milano	-	76-25	55-60	31-05	
-	Menton	-	116-30	83-65		
-	Napoli	-	106-85	77-05	43-60	
-	Nizza	-	119-00	85-45		
-	Róma	-	80-05	58-25	32-60	
-	Torino	-	95-40	69-00	38-90	
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50	
Berlin	-	márka	103-80	73-50	41-20	
Breslau	-	-	80-60	58-00	31-80	
Hamburg	-	-	130-20	93-10	54-90	

A gőzhajókon egy ágyért két korona után fizetendő.

A hajó-átkelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálóllyel együtt . . . . . 16 kor.
I. osztály . . . . . 12 „
III. „ (fedélzet) . . . . . 6 „

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig: Zárába, Spalato, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyi-irodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadtnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

31732/III. szám. Magyar királyi államvasutak.
Budapest-bálpárti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapest-bálpárti üzletvezetősége a kezelése alatt álló alább felsorolt vonalak mentén, nevezetesen az állomásokon és a forgalmi főnökségnél a fűtőházakban, szerelvényekben, műhelyekben, osztálymérnökségeknél és az őrházakban elhelyezett szolgálati órák javítására és jókarban tartására ezennel nyilvános pályázatot hirdet, és pedig 1904. évi január hó 16-tól számított három évi időtartamra.

Az üzletvezetőségnek szóban levő vonalai e tekintetben két szakaszra osztatnak és pedig:

I. Szakasz: Érsekújvár (kizárólag), Marchegg (kizárólag), Pozsony, Ujváros, Uj-Komárom, Pozsony rendező-pályaudvar, Szőlős, Pozsony fiók, Dévény, Ujfalu, Szakolea, Dévénytő, Stomfa, Tótmegyer, Nagysurány, Érsekújvár, Privigye, Nagysurány, Kis-Tapolesány, összesen 467 kilométer.

II. Szakasz: Pozsony (kizárólag), Uj Zsolna, Galánta-Lipótvár, Nagyszombat, Szered, Nagyszombat—Kutti—Broczkó határszél, Nyitra, Jablonic, Brszova-Lipótvár, Üzbég, Trencsén, Bossán (kizárólag) és Tepla, Trencsén-Teplie, Vlarapass (kizárólag) összesen 424 kilométer.

Azon szakorások, a kik a javítási munkák végzésére vállalkozni óhajtnak felhívtnak, hogy iparkamarai bizonyítvánnyal felszerelt ajánlatukat legkésőbb 1903. évi december hó 10-én déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános osztályához (Budapest VI. Teréz-körút 62. szám I. emelet 6.) a következő megjelöléssel nyujtsák be: „Ajánlat órák javítására és jó karban tartására 31732/903. számhoz”. A pályázók mindkét szakaszra is tehetnek ajánlatot.

Az ajánlattevők kötelesek folyó 1903. évi december hó 9-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztárában 100 korona bantpénzt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe tenni, illetve oda posta úttal külön borítékban beküldeni.

Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

19.477. szám I. Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szombathely.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Kis-Cell állomásán lévő pályavendéglő bérletére 1904. évi május hó 1-től számított öt évi időtartamra, azaz 1904. évi május hó 1-étől 1909. évi április hó 30-ig ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az egy koronás bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Kis-Cell állomásán lévő vendéglő üzletének bérbevitelére 19.477. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbön a kellő okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparendély, honossági bizonyítvány stb.) felszerelt ajánlatok 1903. évi december hó 15-ének délelőtti 10 órájáig a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőségének általános I. osztályához posta úttal térítve mellé nyujtandók be, bantpénz fejében pedig 300 azaz háromszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárában 1903. évi december hó 14-én déli 12 óráig leteendő. Takarékbetét bantpénzképen nem tehető le.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi III. osztályában, valamint Kis-Cell állomás főnökénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatot tevőktől feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magokra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Tájékoztatásul még megjegyezzük, hogy a vendéglős lakásul szolgáló 2 szobát és mellékhelyiségeket, továbbá a vendéglő tartozékait képező két I. és II. oszt. éttermet, két konyhát, két tálat és egy mosogatót bérlő saját költségén tartozik világitani, fűteni és tisztogatni, ugyszintén ezen helyiségekben levő kályhák és tűzhelyek tisztításához szükséges kéményseprő munkákat bérlő saját költségén tartozik végeztetni, míg ellenben a közös célra szolgáló III. oszt. váró- és étterem fűtése és világitása felerészben bérbeadó vasut, felerészben pedig bérlő által fog eszközöztetni.

Szombathely, 1903. október hó.
Az üzletvezetőség.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egy szor veszi és többé másat nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560-x.42

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.